

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในโรงเรียนละแวกมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสมุทรปราการ
ภายหลังการรับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์

อังติมา ปักกิ่งเมือง¹ ภารวี บุญมาเลิศ¹ จตุรัส พูลมงคล^{2*} รุ่งนภา เต็งไตรสรณ์²

¹ นักศึกษาปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ ² อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*อีเมล: mek.jaturat@gmail.com โทรศัพท์: 092-5498282

บทนำ

ปัจจุบันกัญชาถูกยกเลิกจากยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ได้รับอนุญาตให้นำมาใช้ในทางการแพทย์ ได้ภายใต้คำแนะนำของบุคลากรทางการแพทย์ โดยคำนึงถึงประสิทธิผลและความปลอดภัยเป็นสำคัญ นอกจากนี้ กัญชายังไม่แนะนำให้ใช้ในทางการแพทย์ด้วยวิธีมาตรฐานไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทั้งนี้ การใช้กัญชาที่มากเกินไปหรือใช้แบบผิดวิธีนั้น ก่อให้เกิดโทษต่อผู้ใช้ได้ ซึ่งในปัจจุบันมีรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้กัญชา ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปรวมทั้งเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะมีการเผยแพร่ข้อมูลในแง่ของประโยชน์และโทษตามสื่อต่าง ๆ ที่มีการรณรงค์โดยภาครัฐและเอกชนแล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบปัญหาในกลุ่มเยาวชนและเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาก่อนและหลังให้สื่อความรู้ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนตำบลบางโหลงและตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนตำบลบางโหลงและตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการภายหลังการให้สื่อความรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนเขตตำบลบางโหลงและหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีอายุ 15 - 18 ปี และผู้ปกครองให้ความยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย :

ตัวแปรต้น

- เพศ อายุ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย สถานภาพทางครอบครัว การเคยได้รับสื่อความรู้มาก่อนหน้า

ตัวแปรตาม

- คะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาภายหลังรับชมสื่อ

สมมติฐานในการวิจัย :

- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนละแวกมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับสื่อความรู้
- ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจเรื่องกัญชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนละแวกมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติภายหลังการรับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การได้รับสื่อความรู้มาก่อนหน้านี้ และสถานภาพทางครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :

- สื่อให้ความรู้เป็นสื่ออินโฟกราฟิกส์เกี่ยวกับกัญชานำมาจากเว็บไซต์ของกรมการแพทย์และสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีร่วมกับสถาบันประสาทวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล :

รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ โดยให้ทำแบบทดสอบก่อน (pre-test) ตามด้วยการให้สื่อความรู้เป็นเวลา 20 นาที และให้ทำแบบทดสอบหลังให้ความรู้ (post-test) โดยแบบทดสอบดังกล่าวเป็นปรนัยเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ หรือไม่ทราบ จำนวน 15 ข้อ โดยแบบทดสอบก่อนและหลังจะเป็นชุดเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล :

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แสดงในรูปจำนวน ความถี่ ร้อยละ
- คะแนนความรู้ความเข้าใจ ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การเปรียบเทียบคะแนน pre-test และ post test ใช้การวิเคราะห์แบบ Paired t test หรือ Wilcoxon Signed Ranks Test ตามการแจกแจงของข้อมูล
- การหาปัจจัยของประชากรที่ส่งผลกระทบต่อคะแนนความรู้เกี่ยวกับกัญชาหลังจากได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์ใช้ Chi-Square, ANOVA, Mann-Whitney U Test และ Independent-Samples Kruskal-Wallis Test ตามความเหมาะสมของชนิดข้อมูลและการแจกแจง โดยคำนวณที่ช่วงมั่นใจ 95%

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 67 คน โดยเรียงลำดับหัวข้อซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงจำนวนและค่าร้อยละ (N=64)

รายการ	รายละเอียด	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	ชาย	28 (41.79)
	หญิง	30 (58.21)
อายุ	15 ปี	3 (4.48)
	16 ปี	3 (4.48)
	17 ปี	36 (53.73)
	18 ปี	19 (28.36)
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 4	4 (5.97)
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	48 (71.64)
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	15 (22.39)
สถานภาพครอบครัว	บิดา/มารดา	61 (91.04)
	ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา/มารดา	5 (7.46)
	หอพัก/บ้านพักคนเดียว	1 (1.49)
ประสบการณ์และช่องทางที่ได้รับชมหรือฟังสื่อให้ความรู้	เคย	42 (62.69)
	ไม่เคย	21 (31.34)
	ไม่ทราบ	4 (5.97)

ส่วนที่ 2 ผลวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาก่อนและหลังการรับชมสื่อให้ความรู้และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนจากแบบประเมิน pre-test และ post-test

ผลประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนที่จะให้ดูสื่ออินโฟกราฟิกส์ให้ความรู้ (pre-test) ค่าเฉลี่ยของคะแนนคือ 8.58 ± 2.70 โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 49.25 มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ และหลังจากที่ให้ผู้ตอบอินโฟกราฟิกส์ (post-test) ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ 13.12 ± 1.44 และส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 74.63 และผลการวิเคราะห์คะแนน pre-test และ post-test พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในช่วงความเชื่อมั่น 95% ดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาก่อนและหลังดูสื่อ (N=64)

ระดับคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชา	Pre-test	Post-test
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
ต่ำ (≤ 60%)	33 (49.25)	1 (1.49)
ปานกลาง (60-80 %)	29 (43.28)	16 (23.88)
สูง (>80%)	5 (7.46)	50 (74.63)
	Mean ± S.D. = 8.58 ± 2.70 Median = 9	Mean ± S.D. = 13.12 ± 1.44 Median = 13
	Z = -7.056, P = 0.000	

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาหลังจากได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์ให้ความรู้

ความแตกต่างระหว่างเพศและประสบการณ์การรับชมสื่อมาก่อน พบว่าทั้งสองปัจจัยส่งผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาหลังจากได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกล่าวคือ เพศชายและเพศหญิงมีคะแนนหลังจากได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์แตกต่างกัน (P=0.026) และกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับชมหรือฟังสื่อความรู้กัญชามาก่อน มีคะแนนหลังจากได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์แตกต่างกัน (P= 0.022) ขณะที่อายุระดับชั้นที่กำลังศึกษา และ สถานภาพครอบครัว พบว่าไม่มีผลต่อคะแนนในทางสถิติที่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานได้ดังนี้

- ผลคะแนนก่อนได้รับชมสื่อส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ถึงแม้ว่า ส่วนใหญ่จะเคยมีประสบการณ์ในการได้รับสื่อเรื่องกัญชามาก่อน และหลังได้รับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์คะแนนหลังได้รับชมสื่อส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงซึ่งมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรา วาณิชวดีน ที่สรุปว่าสื่ออินโฟกราฟิกส์ช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ความเข้าใจและการจดจำให้มากยิ่งขึ้น
- ประสิทธิภาพของสื่ออินโฟกราฟิกส์ดูจากสัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกเพิ่มขึ้น แสดงว่าสื่อได้ให้ความรู้แก่นักเรียน และจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าสื่อเกี่ยวกับกัญชาในเด็กมากมาย ซึ่งอาจทำให้กลุ่มทดลองสามารถทำคะแนนได้เพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีความจำเป็นต่อการสรุปผลเกี่ยวกับการนำสื่อไปให้ความรู้ในโรงเรียน เนื่องจากทางผู้วิจัยไม่ได้ทำการสอบถามเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องกัญชากับเด็กในโรงเรียนมาก่อน
- การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาหลังจากได้รับชมสื่อ มีความสอดคล้องกับสมมติฐานในเรื่องปัจจัยด้านเพศ ที่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ด้านสุขภาพต่อการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และปัจจัยในด้านประสบการณ์ในการรับชมสื่อมาก่อน ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาภายหลังรับชมสื่อ จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ พบว่าในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่ได้มาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับทักษะที่ใช้ในการอ่านและความรู้เดิมของผู้เรียน และงานวิจัยอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ที่ได้รับจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากแบบประเมินหลังให้สื่อความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนรับชมสื่อความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสามารถอธิบายได้ว่าความรู้และความเข้าใจสามารถเสริมสร้างได้จากการรับชมสื่ออินโฟกราฟิกส์ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการรับชมสื่อความรู้อินโฟกราฟิกส์ และส่งเสริมกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้กัญชาได้อย่างถูกต้อง

รายการอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2564). กัญชาทางการแพทย์ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.medcannabis.go.th [2565, 19 สิงหาคม].
- เนตรธิดา บุณนา. (2564, 12 กุมภาพันธ์). กัญชาทางการแพทย์ [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.sdgmovement.com/2021/02/03/medcannabis/>
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ.2565. (2565, 9 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ 35 ง, หน้า 8
- ปริดาภรณ์ สายจันท. (2563). ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาในการรักษาโรคของประชาชน ในจังหวัดพิษณุโลก [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก*, 18, 595-603.
- พัชรา วาณิชวดีน. (2558). ศักยภาพของอินโฟกราฟิก (Infographic) ในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7, 227-240.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2565). รายงานผู้ป่วยเด็กที่มีอาการป่วยจากกัญชา (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaipediatrics.org/?p=1695> [2565, 19 สิงหาคม].
- วรัญญา เดชพงษ์และนริศรา ไม้เรียง. (2564). อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 25(2), 90-100.
- ศิริลักษณ์ อัครพันธ์และคณะ. (2562). ความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อการใช้กัญชาในทางการแพทย์ [สารนิพนธ์]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 211-222.
- สาวตรี ประเสริฐกุล. (2529). วิถีสอนอ่านโดยใช้หลักของความรู้เดิม [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารภาษาปริทัศน์*, 7(1), 40-48.